SOSIAALI- JA
TERVEYSMINISTERIÖ
Sosiaaliturva- ja vakuutusosasto/Evy
Hallitusneuvos Erik Strömberg

15.9.2017

HE 74/2017 VP HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE TOIMEENTULOTURVAN MUUTOKSENHAKULAUTAKUNTIA KOSKEVAN LAINSÄÄDÄNNÖN MUUTTAMISEKSI

Täydennysehdotus

Lakiin 3 ehdotetaan hallituksen esityksessä lisättäväksi uusi 9 momentti, jossa säädettäisiin, että Kansaneläkelaitos olisi velvollinen toimittamaan asiakirjat sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnalle sen vaatimassa muodossa maksutta. Vastaava säännös siitä, että muutoksenhakulautakunta saisi ensi asteen päätöksentekijältä asiakirjat maksutta vaatimassaan muodossa ehdotetaan myös muihin muutoksenhakulautakuntiin eli laeissa 1 ja 2.

Laissa 3 on tästä säännöksestä kuitenkin vahingossa jäänyt pois työttömyysturva-asioita käsittelevät tahot. Siksi ehdotan, että eduskunta voisi täydentää lain 14 §:n 9 momenttia seuraavasti. Muutettava osuus on alleviivattu:

Laki sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta annetun lain muuttamisesta

14 § 9 momentti

Kansaneläkelaitos, Työttömyyskassa, Koulutusrahasto, Elinkeino,- liikenne- ja ympäristökeskus, työttömyysvakuutusrahasto ja työ- ja elinkeinotoimisto on velvollinen toimittamaan asiakirjat muutoksenhakulautakunnalle sen vaatimassa muodossa maksutta.

TEM:n ehdotus

Työ- ja elinkeinoministeriö esitti työelämä- ja tasa-arvovaliokunnassa, että sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta annetun lain 3, 9 ja 9 a §:ää täydennettäisiin palkkaturva- ja vuorotteluvapaa-asioita koskevilla maininnoilla. Lain 3 §:ssä säädetään lautakunnan jäsenten nimittämisestä ja 9 ja 9 a §:ssä ratkaisukokoonpanoista.

Sosiaali- ja terveysministeriössä ei kannateta työ- ja elinkeinoministeriön esitystä seuraavista syistä:

1) Tällä hetkellä sosiaaliturvan muutoksenhakulautakuntaa ja työttömyysturvan muutoksenhakulautakuntaa koskevat säännökset on kirjoitettu niin, että niitä koskevissa laeissa kerrotaan vain pääpiirteittäin minkälaisia asioita ne käsittelevät. Tarkemmat säännökset siitä, mitkä asiat lautakunnissa käsitellään ovat asianomaisissa etuuksia koskevien lakien muutoksenhakusäännöksissä. Tämä on käytännöllistä siksi, että kun lautakuntien käsiteltäväksi tulee uusia etuuksia, lautakuntalakeja ei joka kerta tarvitse tällöin muuttaa. Uusia etuuksia tulee varsin usein. Esimerkiksi tänä vuonna on sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan käsiteltäväksi tullut pitkäaikaistyöttömien eläketuki uutena etuutena ja opiskelijoiden asumistuen siirtyessä Kelan hoitoon siirtyivät

Meritullinkatu 8, Helsinki
PL 33, 00023 VALTIONEUVOSTO
www.stm.fi
Puhelin 0295 16001
Telekopio (09) 6980 709
e-mail: kirjaamo@stm.fi
etunimi.sukunimi@stm.fi

nämä asiat opintotuen muutoksenhakulautakunnasta. Siksi uutta sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakuntaa koskevat säännökset on kirjoitettu samoin. Tämä ilmenee lain 1 §:n 1 momentista, jossa ehdotetaan säädettäväksi, että: ”… muutoksenhakulautakunta toimii ensimmäisenä muutoksenhakuasteena työttömyysturvaa koskevissa asioissa ja Kansaneläkelaitoksen toimeentuloturva-asioissa siten kuin asianomaisissa etuuslaeissa erikseen säädetään.”

Mikäli 3, 9 ja 9 a §:ää muutettaisiin siten kuin TEM esittää, siirryttäisiin etuuksien luetteloimiseen näiden pykälien kohdalla. Tämän myötä syntyisi tarve muuttaa näitä pykäliä tehtäessä etuuslainsäädäntöön muutoksia. Siksi emme pidä perusteltuna lisätä säätämistarvetta. Lisäksi voidaan kysyä, miksi kaksi asiaryhmää mainittaisiin lakitekstissä ja 40 muuta lautakunnan käsittelemää asiaryhmää ei.

2) Muutoksenhakulautakunta tulee vahvistamaan työjärjestyksen, josta ilmenee selkeästi miten asiat jakautuvat eri jaostoihin. Tämänkin takia on tarpeetonta säätää asiasta tarkemmin laissa. Lisäksi lautakunnan työjärjestys on tarpeen vaatiessa helpompi muuttaa.

3) Mikäli katsotaan, että TEM:n ehdottamin tavoin on säädettävä, olisi TEM:n ehdotukseen lisättävä vähintään aikuiskoulutustuki ja ammattitutkintostipendi. Mahdollisesti olisi erikseen todettava myös ne asiat, jotka eivät ole etuusasioita, vaikkapa työttömyyskassan jäsenasiat, työnantajan omavastuumaksu ja työttömyysvakuutusmaksun perintä. Olisi harkittava myös, pitäisikö 1 §:ää täsmentää nyt ehdotetusta. Ja pitäisikö ne 40 muuta asiaryhmää mainita.